

Planinski VESTNIK.

Glasilo „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani.

Štev. 11.

V Ljubljani, dne 25. novembra 1896.

Leto II.

Na Sv. Višarje!

Spisal Fr. Kocbek.

Obožni Slovenci so kaj radi stavili cerkvice vrh hribov in gora; to nam priča mnogo svetišč po naši gorati domovini. Taka znamenita romarska cerkev je na Sv. Višarjah (Luschariberg 1792 m).

Da bi se udeležil izleta „Slov. plan. društva“ na Sv. Višarje dne 7. julija 1895. l., sem odpotoval z ljubeznivim mi prijateljem R. po državni železnici iz Ljubljane, kjer sva si bila ogledala toli grozno po potresu razrušeno slovensko metropolo, želeč ji najboljše bodočnosti. Med potom sva si ogledala še divni slap Peričnik v romantični dolini Vratih, potem pa odrinila z drugim vlakom do Trbiža.

Že vožnja sama na sebi po predivnem Gorenjskem je veleznimiva. Prvikrat se tod vozeč, sem se nehote vedno spominjal lepe pesmi:

„In še enkrat, gorenjska stran . . .“

Kdor ima količkaj čuta za prirodne lepote, diviti se mora velikanom Julijskih Alp, ki ga toli mameče pozdravljajo iz povprečnih dolin. In kakšna čuvstva je vzbujal v mojih prsih šele pogled na naš opevani Triglav, kateremu sem lani in letos imel priliko stopiti na smeli vrh!

Čim bliže sopiha vlak proti Trbižu, tem zanimivejša je vožnja, tem bolj se čutiš umetni železniški stavbi, zlasti velikanskim viaduktom, ki drže črez Črni potok (26 m visok), črez Beli potok (38 m visok) itd. Na nasprotni strani doline pa zagledaš Trbiški kolodvor, do katerega te železnica v daljnem ovinku pripelje črez veleznimivi železniški most nad Zilico, ki je 53 m visok in 63 m dolg. Kak grozen pogled v globoko šumeči potok!

Takoj pod Trbiškim kolodvorom se nahajajo sloveče tesui ¹⁾, imenovane Zilica, iz česar so Nemci spakedrali „Schlitzaschluucht“. Dasi je romantična in zares vredna ogleda, vendar se nikakor ne more kosati z vse premalo znanimi Vintgarji, katere sem v letošnjih počitnicah občudoval.

Od kolodvora korakaš po lepi cesti proti Trbižu kakih 150 korakov, potem pa se zavije pot na levo v Zilico, na Karlovo stezo, katero so napravili l. 1874. v spomin grofu Karolu pl. Arco-Zinneburgu. Steza te vodi ob skalovju, iz katerega so jo izstreljali, z brega na breg. Od spodaj gledaje na visoki most, ki je razpet brez podpore na sredi med obema bregovoma, se čudiš drzni stavbi. Hodeč po tesnéh ($\frac{1}{2}$ ure), vidiš zanimive skupine pečin in redke rastline. Prehodivši Zilico, korakaš od spodnjega konca strmo po senožetih navkreber do železnice in na kolodvor, ako se nisi vrnil po istem potu, od koder si prišel. Za ogled vse tesnine rabiš eno uro.

Na Trbiški postaji je kolodvorski hotel s komfortom, zadaj pa preprostejša gostilnica Mörtlova. Že od kolodvora je krasen pogled po Rabeljskih planinah.

V $\frac{1}{4}$ ure dospeš v Dolenji Trbiž ob državni cesti, ki vodi odtod v Rabelj in v Gorico. Bartolov potok se tu izliva v Zilico. Kraj je zelo star; to kažejo njegove sive in v starem slogu zidane hiše ter mnogi rimski nadgrobní spomeniki. Cerkvico Marijo Loretto so postavili v sedemnajstem veku; v njej je nekaj lepih oljnatih slik iz italijanske šole in sedem znamenitih slik na zlati podlogi, katere je naslikal nepoznan slikar. Tu je okrajno sodišče in stanovišče svinčeno-galmejskemu rudarstvu Rabeljskemu. Najboljši gostilnici sta pri Teppanu in Platzerju.

Še $\frac{1}{4}$ ure zahodno ob cesti proti Pontafflu leži večji kraj Gorenji Trbiž (hotela Schnableggerjev in Gelbfussov; v le-tem Baumbachova soba, kjer je zlagal Zlatoroga). Gorenji Trbiž je mnogo lepši od Dolenjega. Tu so dekanija, pošta in brzojav ter vojašnice, od koder pošiljajo lovske posadke na mejne trdnjave. Farna cerkev sv. Pavla in Petra je bila zidana v gotiškem slogu v 15. veku; pozneje so jo povečali, pa tudi popačili.

Trbiž ²⁾ ima krasno lego sredi visokega gorstva, ob razpotju štirih cest in železniške panoge, ki pelje po Kanalski dolini na Laško ter slovi po svoji umetni zgradbi po Laškem. Dolina je ozka. Po globoko udrti strugi teče od juga Zilica. Visoke gore čudovitih oblik so divje raztrgane in polne veličastnih prirodnih krasot, katerim je podobnih samo v Dolomitih.

Kanalska dolina s svojimi povprečnimi dolinami je zelo lepa pokrajina Koroške. Zagožena je med Benečansko, Kranjsko in Koroško; zato ima pa tudi slovensko, nemško in laško prebivalstvo, menjajoče se po bližnjih vaseh in selih. Zanimiva je geologu, mineralogu in botaniku, katerih vsak najde tu redkih prirodnin.

¹⁾ Tesni, f. pl. die Klamm.

²⁾ Nemško ime Tarvis izvajajo od latinskega imena „Tres vias“.

Prenočivši v gostilnici pri Teppanu v Dolenjem Trbižu, sem jo mahnil dne 7. julija ob 5. uri zjutraj s svojim prijateljem po lepi cesti v Gorenji Trbiž in naprej. Za $\frac{3}{4}$ ure hoda sva zapazila na levi strani, tam, kjer je treba kreniti na levo po travnikih proti Višarskemu jarku, kamenitega angela. Ob njem stoji mnogo koč, kjer si kuhajo romarji zajutrek ali kosilo, a dobe tudi postrežbo. Kdor se hoče z vrha peljati s sankami, naj si jih tu naroči.

Daljnji pot je dobro napravljen, vodi pa ob desnem bregu jarka, v katerem vidiš visok kamenit jez in še druge naprave proti samoglavim hudournikom, ki ob silnem deževju lahko naredo veliko škodo. Polagoma korakajoč, dospeš v 1 uri na dolg travnik in v $\frac{3}{4}$ na Višarsko planino (1581 m), kjer je tudi gostilnica in ribnik. Po travniku zahodno, proti hiši se na desno držeč, greš precej strmo navkreber, potem severno po pobočju ter dospeš v $1\frac{1}{2}$ ure do cerkvice.

Razen tega pota vodi iz Žabnice še drug pot, tako imenovani „kameniti pot“, po katerem prideš v 2 urah na vrh; krajši in prijetnejši je, nego pot po jarku. Od Mrzle Vode (med Trbižem in Rabljem) pa drži tudi svoj pot, toda precej strmo na „Bucherwiese“ in pri „Kroisbrunn“ mimo v $2\frac{1}{4}$ ure na Višarsko planino.

Sv. Višarje so severni razraslek Viške skupine; omejeujeta ga dolini Zajezero (Seisera) in Mrzla Voda-Zilica, med katerima se vzdiguje kot prosto stoječa kopa. Nekoliko pod vrhom stoji najbolj sloveča romarska cerkev cele Koroške, spada pa pod faro Žabniško.

O početku romarske cerkve pripovedujejo to-le: Neko soboto je iskal Žabniški pastir izgubljene ovce in jih je zasledil na vrhu, klečeče s prednjimi nogami pred brinovim grmom. V grmu je našel pastir lepo izrezljan kip Matere Božje z otrokom Jezusom. Prinesel je podobo domačemu župniku, ali drugi dan jo je našel zopet na istem kraju. Ko se je to čudo trikrat ponovilo, so nesli kip Oglejskemu patrijarhu, ta pa je zapovedal, da morajo na onem kraju, kjer so našli kip, zgraditi cerkev in kip v njej postaviti.

Nad vhodom v presbiterij je hronogram 1360, ki znači začetek romarski cerkvi. L. 1860. so slavili na slovesen način petstoletnico. Takrat je prišlo 86 procesij; obhajali so 102.000 oseb.

Na Sv. Višarje potujejo zlasti s Koroškega, Kranjskega, Primorskega, Tirolskega, Štajerskega in Avstrijskega. Število romarjev cenijo vsako leto na 40.000.

Razgled od južno ležeče proste kope je velikanski. Proti jugu strmiš nad mogočnimi velikani Julijskih Alp: Mangart, Viš in Montač ti prav blizu kažejo svoja strma in gola pobočja. V nižavi vidiš prelepo dolino Zajezero (Seisera) in Kanalsko dolino z zgodovinsko znamenitimi kraji, kot je Malborget. Proti severu ti zro oči gorstvo, ki sega od Goloveca čez Visoke Ture in Zilske planine z

Dobračem do Dolomitov. Krasen je še pogled v Savsko dolino in proti Vrbskemu jezeru. Kdor si hoče ogledati natančneje ves razgled, naj si preskrbi zelo dobro izdelano panoramo Julija viteza pl. Siegla. *)

Proti Višu zagledaš v neki zarezi dve kladi, ločeni po razpoki, to sta „okamenela lovca“; streljala sta baje po Materi Božji in zato okamenela. Med gorama Gamsmutter in Višem štrli skala, katero je švicarski duhovnik Friderik Baeder l. 1867. poimenoval „Mozes“, ker je podobna Mozesu, ki ga je izklesal Michael Angelo. Žabniški župnik Lambert Ferčnik se je l. 1869. v Rimu prepričal, da je ta vrh zares podoben Mozesovem kipu, od tega časa se imenuje „Mozesov vrh“.

Odhajajoč s Sv. Višarij, sem porabil tudi mnogim drugim znamenite sanke, na katerih me je krmilar po kamenju in po nalašč zato napravljenem potu privlekel v 20 minutah v dolino; plačal pa sem za to „pretresljivo“ vožnjo 1.50 gl. Vsakemu bi svetoval, naj pazi na dotične voznike in se že poprej o času za odhod natančno zmeni, sicer ima lahko sitnosti, ker gledajo, kako bi več zaslužili. Vozil se ne bodem več nizdol, a na Sv. Višarje pa še pojdem, ko bodem imel priliko.

V Prago, Homotov, Berolin in na Dunaj.

Spisal Jakob Aljaž.

(Dalje)

Peljal sem se z izvoščekom po sredi mesta, da sem več videl, v Smihov, kjer sem hotel prenočiti. V Smihovu, ki ima, dasi se drži Prage, svojo upravo in svojega župana, stanuje tudi dr. Chodounsky, prof. zdravilstva na Praškem vseučilišču in znamenit turistiški pisatelj, Slovencem dobro znan. Lani in letos je bil na Triglavu. Preteklo leto je spisal tudi brošuro „O slovanskih alpah“ ter mi jo poslal; letos pa me osebno počastil; spodobilo se je torej, da mu vrnem obisk.

Sprejel me je prav pristrčno. Da bi me razveselil, mi je povedal, da njegovi otroci že pojo mojo pesmico „O Triglav, moj dom“, katero je bil priobčil „Plan. Vestnik“. Pokazal mi je skozi stereoskop moje župnišče, Dovško vas, Mojstrano,

*) Kamenopisna slika Sv. Višarij se nahaja v „Jahrbuch des österr. Alpenvereines“ l. 1865., delo Pernhartovo; einkografija Mangarta od Sv. Višarij v „Zeitschrift des D. u. Ö. A.-V.“ l. 1883., delo Zoffovo. Panoramo Sv. Višarij je risal in imena določil prof. Julij vitez pl. Siegl, izdalo pa jo „Nemško in avstr. plan. društvo“. Priložena je tudi v „Jahresbericht des Steirischen Gebirgsvereines“ l. 1896., ki ima na str. 12.—13. kratek popis „Der Luschariberg“ iz peresa prof. dra. J. Frischaufa.

več prizorov s Triglava, tako da sem se čutil doma. Vse to je letos mimogrede fotografoval njegov sin. Tudi njegova gospa in hči sta izvrstni turistinji. „Bolj ko po gorah hodimo (seveda zmerno), laže hodimo in bolj smo trdni“, mi je rekel dr. Chodounsky; „lenobo in pokoj je hudič iznašel“. Poslušajte sodbo izkušenega zdravnika tisti nasprotniki slovenske turisticke in našega planinskega prizadevanja, ki vedno tičite le v sobi, ali pa sedite pri kozarec vina! Jaz poznam le vrle može turiste, katere dičijo najlepše lastnosti. Da se ne bi primerile nesreče, zato popravljamo pota in stavimo koče. Sicer pa potone pri kopanju dvajsetkrat toliko ljudi, kot se jih ponesreči po gorah. Mnogim čisti, jasni, od bacilov neokuženi zrak na planinah več koristi, nego drage toplice. Naj še dostavim, kar sem nekje bral: „Wärscht nicht aufeg'stiegen, wärscht nicht obeg'fallen“, je dejal nizkoten človek; turist pa mu je odgovoril: „Wärscht du aufeg'stiegen, wärscht gesund geblieben; aber weil du unten g'soffen, hat dich der Schlag getroffen“. O krasoti Božjega stvarjenja in izrednem dušnem užitku na planinah pa more govoriti le tisti, kdor je to sam občutil.

„Pošljite svojega izvoščeka domov“, mi je rekel dr. Chodounsky; „popeljeva se skupaj v češki deželni muzej, kjer Vam pokažem reči, ki jih je sicer težko videti“. Kako je gosp. profesor po mestu znan in priljubljen, sem videl med potjo, ko se mu je vsa gospoda odkrivala.

Češki deželni muzej! Krasna nova stavba, še lepše pa so dragocenosti, ki so v njej shranjene. Videl sem tudi najstarejše slovanske rokopise. V knjižnici sem našel Slovence, znanega mi s Triglava, ki je letos zapustil Celovško bogoslovnico in prišel v Prago slavistiko študirat. Tu ga je Chodounsky prijazno sprejel. „Prav ste storili“, sem rekel g. dijaku; „vsakdo naj si izvoli tisti stan, ki mu ugaja. Dobro znamenje je to, da sem Vas našel v biblioteki.“

Dr. Chodounsky me je povabil, naj ga še popoldne obiščem, da se zopet kam popeljeva, pa ker nisem utegnil, sem mu odgovoril: „Na svidenje drugo leto na Dovjem“!

O Praških znamenitostih mi ni treba veliko govoriti, saj jih vsakdo najde v knjigah popisane. Prelep je pogled z mosta na široko, mirno Vltavo in njene otoke. Ogledal sem si jako lepo novo baziliko v Smihovu s slikanimi okni. Edino to mi ni dopadlo, da je cerkev pretemna, kar sem tudi grajal vpričo g. kaplana. „Arhitekt je tako hotel, ker zahteva slog“, mi je pojasnil. Pojdite se solit, arhitekti, ki govorite „o svetem tajinstvenem mraku, v katerem je mogoče moliti“. V nobeni knjigi o umetnosti ne najdem tega, in pamet mi pravi, da po dnevi nam ni treba v temi biti. Isto napako ima sicer prekrasna votivna cerkev na Dunaju. Ljubljanska lazaristovska cerkev, Kranjska, Radovljiška, Dovška, vse te imajo tudi slikana okna, pa so zadosti svetle, in tako je prav. — Bil sem tudi v staroslavni gotični (francoska gotika) cerkvi sv. Vida na Hradčinu. Nje sprednji del je bil pred petsto leti dodelan, zadnji del pa poslednjih trideset let dozidavajo z dvema stolpoma. Veličastna cerkev, nič manj lepa, nego votivna cerkev na Dunaju, pa zadosti svetla.

Povsod v Pragi in po drugih čeških mestih najdeš sledove husitskih in drugih vojska. Na lesenih rezbinah okoli velikega altarja sv. Vida se vidi, kako Husiti plenijo cerkev in odnašajo iz nje dragocenosti. Na desni strani je znamenita kapela sv. Vavčava, ki ima v stene vzdane najdražje kamene in bisere češke dežele. Izmed petdesetih cerkva v Pragi naj omenim le še kapucinske z loretsko kapelo in z dragoceno zakladnico. V tej zakladnici, v katero spremlja strežaj, drugi strežaj pa čuva pri vratih, sem videl mimo druge lepe cerkvene oprave monštranco, nakičeno z demanti, vredno štiri milijone. Vse te reči je darovalo visoko češko plemstvo; narejene so večinoma iz nevestnih lišpov. Tudi jezuiti so v Pragi veliko zidali, večinoma v svojem baroknem slogu, postavim cerkev sv. Nikolaja z mogočno kupolo, znotraj skoraj preobloženo z mramorjem, zlatom, pisanimi freski in kipi.

Kaka pa so gledališča? Oboje, češko in nemško je izvrstno; še boljše je češko, to je naravno; kajti v Pragi je 82 % Čehov in le 18 % Nemcev. Ker v češkem tisti večer ni bilo opere, sem šel v nemško, kjer so peli Wagnerjevo opero „der fliegende Holländer“. Prav lepa predstava, pa skoraj polovico sedežev v parterju je bilo praznih v tem jako prostornem gledališču. Tukaj mi je ugajalo, da ni le orkester nižje skrit (kakor v Ljubljani), ampak tudi kapelnik, tako da se njegovega mahanja z rokami nič ne vidi; med kapelnikom in gledalci je namreč okrogla stena (rakovina).

Naročil sem v Pragi dva venca iz svežih cvetlih za Schmidtov spomenik v Homotovu, enega v svojem imenu in enega v imenu „Slov. plan. društva“, ker drugi dan popoldne se je imel odkriti slovesno ta spomenik. Če še omenim, da so me Schmidтови stariši v Smihovu preprijazno sprejeli, naj zapustim Prago, da se odpeljem v Homotov.

Prosili so me bili, naj naznamim, kedaj da pridem, ker me bodo na kolodvoru čakali; pa ker sem imel doiti šele ob $\frac{1}{2}$ 11. zvečer, nisem nič sporočil in storil kakor Ribničan, ki je rekel: „Vsaj dobro vem, da je izgubljeni konj v oni dolini, pa grem vendarle v to dolino“. Tudi jaz sem izstopil na najbližji postajici pri mestu, na glavnem daljnjem kolodvoru pa so me čakali. Toda kmalu smo se sešli v gostilnici, kjer so me s petjem in z govorom pozdravili.

Homotov je čedno, snažno mestece s 14.000 prebivalci, ima veliko šol (šolsko mesto) in železnice. Tu imam že več znancev, ki so bili že na Triglavu. Ljudje so rekli o meni: „Podoben je Kneippu“, ki je nekaj mesecev poprej tu predaval o vodi, pa razen debele glave nimava s Kneippom menda nič skupnega. Dijaki, v vrsto postavljeni, pa so dejali: „To je tisti župnik, ki je našega pokojnega profesorja tako častno pokopal“.

Drugi dan opoldne smo šli v izprehodu iz mesta v lepo dolino, najljubše izprehajališče rajnega načelnika Schmidta, kjer se mu ima spomenik odkriti, od mesta poldrugo uro daleč. Z odborniki Erzgebirgsvereina smo stopali naprej, za

nami pa 2000—3000 gospode. Parkrat so mi rekli: „Gospod župnik, prosimo Vas, da bi nekoliko bolj počasi hodili, ker ne dohajamo“, pa mislil sem si: „Boste vsaj vedeli, kaj so kranjski turisti izpod Triglava“. (Konec prihodnjič.)

† Friderik Simony.

Spisal Fr. Orožen.

O dolgem in uspešnem delovanju je legel k večnemu počitku dne 20. julija t. l. sloveči planinoslovec in zemljepisec, dvorni svetnik, vseučiliški prof. dr. Friderik Simony. Dosegel je redko starost 84 let in deloval malone do konca svojih dni z veliko vnemo v prospah planinoslovstva. Do 80. leta svoje starosti je bil čil in zdrav; šele zadnja leta so se ga lotile nadloge in težave sive starosti. Umril je v St. Gallenu na Gorenjem Štajerskem, in tam so ga tudi pokopali, kakor si je vedno sam želel. Blagi pokojnik počiva torej sredi prekrasnih planin, ki so se mu toli omilile, da je uporabil vse svoje moči in znanje v njih znanstveno preiskovanje.

Simony se je rodil dne 30. novembra l. 1813. na Ogrskem. V svoji mladosti je bival nekoliko časa v Ljubljani kot učenec v neki lekarnici. A to življenje mu ni ugajalo, mikalo ga je le ven v krasno prirodo. Zgodaj že se je bavil s fotografstvom, ki je bilo tedaj še neznatno. Potoval je mnogo po planinskih krajih in zlasti fotografiral lepe krajinske prizore. Bil je samouk, z veliko marljivostjo in vztrajnostjo pa si je pridobil toliko znanja, da je začel delovati na znanstvenem polju.

Leta 1851. ga je vlada imenovala za učitelja zemljepisja na Dunajskem vseučilišču. V tedanjem času je bilo „zemljepisje“ še prava pastorka po avstrijskih vseučiliščih in drugih šolah. Simony je bil skozi 27 let edini profesor zemljepisja na avstrijskih vseučiliščih. Predaval je z velikim navdušenjem; najljubše so mu pa bile Alpe, in o njih je najraje govoril. Poučeval je do leta 1883., ko je sedemdesetletni starček stopil v zasluženi pokoj.

Ko je slavil svojo osemdesetletnico, je dobil od planinskih društev in od drugih strani najsrčnejše čestitke, zlasti pa od svojih nekdanjih učencev, katerih deluje mnogo po različnih šolah širne naše države. Tudi pisatelju teh vrst je bil pokojni Simony učitelj iz zemljepisja na Dunajskem vseučilišču, in milo mu je, ko se spominja blagega in preprostega učenjaka, ki mu je bil ljubezniv in blagohoten učitelj in svetovalec. Prav kolegijalno je občeval z učenci in večkrat govoril z nami Slovenci o prirodnih krasotah naše domovine, katero je po večjem dobro poznal izza svojega večmesečnega bivanja v Ljubljani in po drugih naših krajih.

Simony si je postavil kot glavno nalogo raziskovanje avstrijskih Alp. Leta 1840. je prvič potoval v Dachsteinsko gorovje. To potovanje je nanj napravilo mogočen vtisk ter je bilo odločilno za njega življenje in za nadaljevanje njegovih studij iz znanstvenih raziskovanj.

Spisal je mnogo planinoslovnih člankov in sestavkov po raznih časopisih, a največjo slavo si je pridobil z velikim spisom o „Dachsteinskem gorovju“. To velikansko delo je pokojnik dovršil šele nekaj mesecev pred smrtjo in si z njim sam postavil zelo časten spomenik. „C. kr. zemljepisna družba“ na Dunaju mu je o tej priliki podelila največjo odliko ter ga odličila s Hauerjevo svetinjo. Od prvega zvezka do zvršetka tega monumentalnega dela je preteklo šest let. Iz vsega razvidimo, koliko studij in truda je stalo pisatelja, da je tako častno dovršil ta znameniti spis. Knjiga ima 176 strani, 132 majhnih kart in 90 slik ter stane 20 gld. S tem delom je Simony znanstveno odkril Dachsteinsko gorovje in razjasnil tudi mnogo planinskih prikazov. Njemu na čast je imenoval „D. u. Ö. A.-V.“ planinsko kočo na Dachsteinski stopici „Simonyhütte“.

Simony je narisal med drugim „Karolovo ledovišče“ (Karlseisfeld) že leta 1840.; to je najstarejša slika imenovanega ledenika. Podal nam pa je tudi lepe slike Gozavskega ledenika, Visokega Dachsteina, idealne ledeniške krajine itd.

Simony ima pa tudi zasluge za naše kraje, katerih krasote ni mogel prehvaliti. Po leti l. 1855., ko je hudo razsajala kolera po Ljubljani, je prebival šest tednov v tem mestu in narisal ta čas z Goloveca panoramo severnokranjske kotline, naslovljeno „Panorama des nordkrainischen Beckens, nach der Natur gezeichnet und mit Erläuterungen versehen von Friedrich Simony“. Poklonil je to za nas znamenito delo nadvojvodi Ludoviku. V predgovoru pravi, da je ta panorama plod šesttedenskega trudapolnega dela, in omenja velikih težav, katere je imel pri nje risanju. Vso panoramo z mestom Ljubljano je Simony narisal po stanju l. 1855. in sicer tako spretno in točno, „da bode to delo po njej zvest tolmač sedanjega stanja te pokrajine, katere čaka še mnogo oživljajočih izprememb.“ Uvodu slede natančno sestavljene „goropisne črtice gorenjesavske pokrajine“ (Orographische Skizze des oberen Savegebietes).

V predgovoru zahvaljuje kustosa Karola Deschmanna in finančnega predstojnika dra. Henrika Costo za prijazno sodelovanje pri določitvi posameznih krajev, ne omenja pa drugih sotrudnikov. Simony je tudi prosil tedanjega prof. Peruzzija, da bi mu pomagal določevati posamezne vrhunce, sedla in sploh najvažnejše zemljepisne predmete. Peruzzi mu je v to svrho nasvetoval več tedanjih osmošolcev Ljubljanske gimnazije; ti so prav marljivo zahajali k Simonyju na Golovec ter mu pomagali pri določitvi imen. Največ sta pomogla Simonyju osmošolca in poznejša profesorja in pisatelja Erjavec in Tušek.

Videl sem že mnogo lepo narisanih panoram, a smelo pravim, da se dá le malo panoram primerjati Simonyjevi panorami severnokranjske pokrajine. Svoj predgovor k „panorami“ končuje Simony z besedami: „Sprejmite prijazno to delo

prebivalci Kränjske, kot majhen pripomoček k razširjanju znanja Vaše lepe domovine, prijatelji zemljepisja pa kot natančno sliko za nadrobno zemljepisno raziskovanje zelo priporočljive pokrajine planinskih dežel“. —

Slava Simonyjevemu spominu!

Povodenj v Savinski dolini.

Eseca oktobra t. l. je v osrednjem delu Savinskih planin silno deževalo. Savina je zelo narasla in napravila več tisoč goldinarjev škode, posebno v občinah Lučah in Solčavi. Bile so tri povodnji, namreč 15., 20. in 23. oktobra, kakršnih že ni bilo od l. 1820.

Grozno je bilo gledati, kako je voda tekla čez velikanske skale, ležeče v strugi, kako se je penila in čez večje klade pljuskala. Povodenj je pobrala vse brvi doli do Mozirja; razdrila jezove nad Ljubnim, Lučami in Solčavo, da so dotične struge za mline ostale suhe; odnesla je mnogo zemlje na prodih pri Lučah; izkopala si tu in tam novo strugo ter močno poškodovala novo cesto iz Luč v Solčavo, katero je predlanjskim s pomočjo domačinov zgradil deželni odbor štajerski. To cesto so v Solčavski občini skrbno negovali; veselje je bilo po njej hoditi ali se voziti. In sedaj! Voda je razrušila oporne zide (škarpe) povsod tam, kjer so bili slabo ali samo na videz napravljeni. Ob ovinkih, koder voda najmočnejše udarja, so škarpe ostale skoraj nepoškodovane, na manj nevarnih krajih pa jih je odnesla, ker so bile površno narejene. Pri Tebrskem in Belšakovem mostu je poškodovala končno obzidje, da bi bila lahko prišla oba v nevarnost. Pod Iglo se je odkrhnila cesta, da je sedaj komaj 1 m široka ter je ustavljen promet. Predrzni vozniki položijo tod desko, izprežejo voz in ga samega vlečejo čez, da gre eno kolo po deski; na drugi strani zopet vprežejo, blago pa preneso. Pred Solčavo je voda odnesla ceste nad 120 m in si je tam napravila posebno strugo. Njivo in nekaj travnika g. župnika je zasula s prodovino in tudi z debelim kamenjem. Za Solčavo je zopet vzelo kos ceste, da je prišla skoraj neka hiša v nevarnost; rešili so jo s tem, da so posekane smreke položili v vodo in jih z železjem pritrdili ob bregu, da voda ni več prsti jemala. Brv, koder si hodil k Sv. Duhu, je odneslo. Ako je hotel zdaj iti kdo v Logarjevo dolino, je moral kreniti takoj za Solčavo po nerodni brvi na levi breg in se tam plaziti po strminah in ob vodi do mesta, kjer je stala omenjena brv. Tudi v Logarjevi dolini se je poznala povodenj. Med Piskernikovo in Plesnikovo hišo je tekel močen potok po njivah in travnikih, da še čez nisi mogel. Pokazalo se je mnogo vreleev, ki pa zopet usahnejo. Tudi v Matkovem Kotu je voda pobrala brvi in jezove, v ozki soteski proti Logarjevi dolini pa škodovala potu in kolovozu. Pri Olševniku se je zemlja sesedla blizu gospodarskega poslopja, in pokazal se je nov močen vrelec.

Struga Savine je na mnogih krajih postala za 1 *m* globočja. Vožnja po Savini, kakor se je vršila pred zgradbo nove ceste, je sedaj nemogoča, kakor tudi ne moreš z vozom s ceste v vodo ali nazaj. Ako bi se kedaj le en del ceste poškodoval, je ves promet med Lučami in Solčavo ustavljen.

Obe prizadeti občini sta prosili oblasti pomoči; kajti žrtvovali sta popred za napravo ceste toliko, da zdaj popravila sami ne zmoreta. Želeti bi bilo, da bi štajerski deželni odbor popravil cesto; saj je njegov inženir največ zakrivil, da so se slabo napravljene obzidi razrušili, ker se ni oziral na nasvete domačinov, katerim je Savina gotovo bolj znana nego tujemu strokovnjaku.

Nesreče v planinah l. 1896.

(Dalje).

23. Na Sântisu je dne 12. julija neka dama blizu tamošnjega hotela padla raz podvez in se precej poškodovala.

24. Dne 28. julija se je ponesrečil v žlebu pri Novelu (Wallis) štiriindvajsetletni lekarniški pomagáč Fric Bohne iz Merseburga.

25. V Hallthalu je šel dne 2. julija dijak Moser s prijateljem po Bettelwurfsteigu k Bettelwurfhütte. Proti noči sta hotela hitro priti v dolino, zato sta šla po krajšem a nevarnem potu. Moser je padel v temi 15—20 *m* globoko, prijatelj pa ga je že prej zapustil. Slučajno mimo gredoča delavca iz solin sta po noči slišala vpitje na pomoč ter sta takoj v dežju iskala ponesrečenca. Šele zjutraj so ga našli brez zavestnega. Ko so ga pokrepčali in z žganjem odrgnili, se je zavedel. Prenesli so ga potem na njegov dom.

26. Dne 4. avgusta je padel raz Croin de Javernaz (Waadtland) desetleten deček, doma baje iz Traua pri Karlsruhe, in je kmalu umrl. Spremljal je nekega Angleža.

27. Pri Göschenu je padel mlad mož Giesberger in obležal mrtev; bil je strojni mojster v trdnjavi Bätzberg.

28. Raz Zwölferspitze (2549 *m*) se je ponesrečil drd. Rudolf Majoni. Spremljal je sestro in neko damo na vrh. Nazaj grede je izpodrknul na polzki ploči (vsled dežja) v tem trenutku, ko je druge opominjal, naj bodo previdni. Sestra ga je našla brez zavestnega z velikimi ranami na glavi. Hitela je v kopališče Medratz po pomoč, ali ponesrečenca so našli že mrtvega.

29. V dolini Padaster pri Steinach na Brennerju je v prvi polovici avgusta padel pri nabiranju planik sin nekega letovišnika vpričo njega in se hudo ranil. Prenesli so ga v Steinach.

30. V Kaisergebirge na Tirolskem se je dne 15. avgusta ubil Funk. Hotel je iti s prijateljem brez vodnika na Predigerstuhl. Blizu vrha je padel v 250 m globoko dever, iz katere so spravili truplo le z veliko težavo.

31. Na Hochvogelu v Allgäu se je dne 16. avgusta ponesrečil dr. Bischof, zdravnik iz Augsburga. Pri povratku v Hinterstein je iz neznanih vzrokov premenil smer, kakor vodi navadni pot, in prišel na rob zevajočega prepada. Tu je stopil predaleč na rob, pod nogami se mu je zrušila trata, in padel je v 20—30 m globok jarek preplavljenega potoka Bergunde. Z veliko težavo so dobili truplo iz vode.

32. Dne 16. avgusta je šel klepar Oton Geissler iz Gere od Bludenca na Mittagsspitze in je padel 300 m globoko.

33. Pri Grindelwaldu v Švici je padla neka gospa raz Hochfluh in se ubila. Vzrok je bil najbrže epileptičen napad.

34. Pri Irdningu na Štajerskem je šel v drugi polovici avgusta meseca dvajsetletni Emil Hellenan na Steinkreuz, kjer se je ubil.

35. Pri Berges Savoieyres (Waadt) je padla učiteljica Weber iz Neuenburga, ko je iskala cvetice, v prepad in se ubila.

36. Na Zinkenkogelu pri Judenburgu je pod vrhom padel Nikolaj Angerer blizu 400 m globoko.

37. Na Glärnischu (Glarus, Švica) se je Liebich s Saksonskega pri nabiranju planik ponesrečil in se hudo poškodoval.

38. Na La Dôle, najvišjem vrhu švicarske Jure, od koder je krasen pogled na Mont Blanc, je padajoči kamen ubil nekega turista iz Württemberga.

39. Na Gemmenalphornu v Švici je padel mlad turist iz Berna in se hudo poškodoval.

40. Na Wildspitze (Oetzthaler Alpen) je vladnega svetnika Paltnerja iz Rohrschacha ob Bodenskem jezeru pri povratku zadela kap. Spremljevalci in sinovi so ga z veliko težavo spravili v Sölden.

41—42. Na Vorbergu pri Dörfelu na Koroškem sta se ponesrečila prof. Schmal iz Berolina in učitelj Štefan Horac. Prvi je obležal mrtev.

43. Konec avgusta meseca so našli na Hohen Veitsch pri Brunnalpe truplo ubitega turista. Njegovi žepni robci so bili z I. B. in z imenom Volkmar označeni.

Opomba. Na Zirbitzkogelu so našli okostje rudarja Matije Klettnerja, ki se je bil pred enajstimi leti tu ponesrečil. Ležal je pod podvezom.

(Konec prihodnjič.)

Društvene vesti.

Darilo. Sav. podružnici „Slov. plan. društva“ je daroval g. Fr. Weiss več slik „Mozirske koče“, g. Fr. Praprotnik, nadučitelj v Mozirju, pa knjigo „Slavische Anthologie“. Obema najtoplejša zahvala!

Zaželen dar za Triglavsko kočo. Vlč. g. župnik Jakob Aljaž je kupil in podaril za Triglavsko kočo kip Valentina Vodnika. Iskrena zahvala!

Sklad za Triglavsko kočo. — 9 gld. 75 kr. Darovali so p. n. gg. (po g. Linčtnerju): M. Kos 25 kr., Neimenovanec 50 kr.; (po g. Borštnerju): F. Roš 5 gld., M. Petelin 1 gld., Fajdiga, Koprivšek in Pintar po 50 kr.; gospa Ž. Šubičeva 1 gld.; Purfelinski 50 kr.

Vsem p. n. darovalcem in darovalkam srčna zahvala!

Aljažev častni večer je priredilo „Slov. plan. društvo“ dne 11. t. m. v Narodnem domu v Ljubljani. Slavno ime Aljažovo je privabilo toliko članov in drugega odličnega občinstva, da so bili vsi spodnji restavracijski prostori ob Tržaški cesti natlačeno polni. Poleg posvetnega razumnštva se je zbralo tudi veliko odličnih gg. duhovnikov iz „Doline“ in Ljubljane. Glavna točka je bila seveda velezanimivo predavanje Aljažovo o turistik v obče, zlasti pa v Triglavskem gorovju. S pristnim humorjem pretkano in s plemenitim zanosom nadahnjeno pripovedovanje je napravilo na vse poslušalce neizbrisen vtisk. O predavanju samem priobčimo morebiti prihodnjič kaj več. — Odlično družbo je s prekrasnim petjem zabaval tudi sloveči kvartet „Ilirija“ in slavno pevsko društvo „Slavec“, katero je jako ubrano zapelo tudi Aljažev prelepi Triglavski spev: „O Triglav, moj dom“.

Na občo željo bode g. župnik Aljaž še predaval — kedaj, naznanimo o pravem času.

Poučno-zabavna beseda v Radovljici. Podružnica „Slov. plan. društva“ v Radovljici je napravila dne 25. oktobra t. l. v gostilnici g. Kende v Radovljici poučno-zabavno besedo, katere se je udeležilo nad 50 članov in društvenih prijateljev. Jedro besedi je bilo predavanje g. Stiasnyja o svojem potovanju s kolesom v Beli Grad ter po Dunavu v Odeso na Rusko. Zanimivo je slikal običaje različnih narodov, s katerimi mu je bila prilika občeovati, in popisoval mesta in kraje, po katerih se je mudil. G. Stiasny objavi svoj jako poučni potopis v našem listu ali ga pa izda posebej. Prav prijetno zabavo je tudi naklonil poslušalkam in poslušalcem domači kvartet s prekrasnim petjem izbranih pesmi. — Naj se pridruži prvi besedi še druga, tretja!

Mlada turistinja je enajstletna Tilka Šmid iz Podgorja na Štajerskem, ki je dne 6. okt. t. l. potovala iz Solčave skozi Robanov Kot, katerega se nekateri radi izogibljejo, v Kocbekovo kočo, drugi dan pa na Ojstrico, Škarje, v Logarjevo dolino in v Solčavo. Živela!

Kocbekova koč se je slovesno zatvorila dne 7. oktobra t. l. Zadnjega izleta se je udeležilo 14 domačinov, namreč iz Luč in Solčave, ter drugih prijateljev.

Letos je to koč obiskalo 77 turistov (4 manj nego l. 1895.); z ozirom na neugodno vreme in slabi obisk drugih planinskih koč sploh je to gotovo veliko število. Izmed obiskovalcev je bilo 23 članov plan. društev, in sicer: „Slov. plan. društva“ 9, „Savinske podružnice“ 10, „Kamniške podružnice“ 1; „Nem. in avstr. plan. društva“ sekcije Monakovske 3; nečlanov 54, med njimi 27 dijakov in 8 dam. — Po deželah jih spada: na Štajersko 51 (Gornji Grad 7, Solčava 5, Luče 11, Maribor 5, Braslovče 3, Mozirje 2, Ljubno 3, Rečica 2, Celje 2, Radmirje 1, Gradec 1, Dobje 1, Podgorje 2, Sv. Križ 1, Sv. Tomaž 1, Št. Pavel 2, Vuzenica 1); na Kranjsko 17 (Ljubljana 13, Kamnik 3 in Holmec 1); na Koroško 1 (Beljak); na Slavonijo 1 (Osek); na Dalmacijo 1 (Gruža); na Belgijo 1 (Louvain); na Laško 1 (Gemona); na Bavarsko 4 (Monakovo). — V koč je prišlo hribolazcev čez Planinška 36, skozi Robanov Kot 31, po Bistrici 6, od Ojstrice doli 4. — Od koč jih je šlo: 65 na Ojstrico po novem potu, v Robanov Kot 4, na Planinška 8, na Planjavo 2. — Koliko jih je šlo od Ojstrice v Logarjevo dolino ali po Beli v Bistriško dolino, ni znano.

Izmed tujih turistov naj omenimo samo nekatere; ti so: Gjuro Rožić iz Oseka, Henrik Sopan iz Gruže (Dalmacija), Oskar Räuber, Juri Hofmann, Juri Kannengiesser in Erhard Beil iz Monakovega, dr. I. Denys iz Belgije.

Ojstrica. Na vrhu Ojstrice se jih je vpisalo v spominsko knjigo „Slov. plan. društva“ 76, v nemško Celjske sekcije pa 15, med njimi so 3 vpisani tudi v slov. knjigi. Nekaj turistov se ni vpisalo, predno ni bilo nemške spominske knjige. Tedaj je Ojstrico obiskalo letos nad 80 hribolazcev, kar je proti drugim letom zares veliko število. To najjasneje izpričuje, kako se je z zgradbo Kocbekove koč pomnožil obisk zanimive Ojstrice.

Ljubno. V spominsko knjigo „Slov. plan. društva“ pri g. Fr. Ksav. Petku se je vpisalo 165 turistov (lani 85).

Luče. V spominsko knjigo „Slov. plan. društva“ pri g. Jakobu Planinšku se jih je vpisalo 92 (lani 122), pri g. N. Zanieru (gostilnica pri Raduhi) 55 (lani 131); v nemško knjigo ravno tam 140 (lani 158), med temi 8 Slovencev, najbrže po pomoti.

Solčava. V gostilnici g. Kristijana Germela, pd. Šturma, se je letos vpisalo v spominsko knjigo 200 (lani 395): iz Štajerske 155, iz Avstro-Ogrske 35, 7 iz Nemčije, 1 iz Italije in 2 Angleža. — V spominsko knjigo pri g. A. Herletu se je vpisalo 79 (lani 85) tujcev.

Okrešelj. Kočo Celjske sekcije je obiskalo letos 74 hribolazcev, lani pa okoli 150.

Frischaufova koča. Do 14. sept. t. l. je bilo v tamošnji spominski knjigi vpisanih samo 30 turistov. Z zgradbo nove planinske koče, katero postavi prihodnje leto sekcija Kranjska „Nem. in avstr. plan. društva“, izgubi 1 uro niže ležeča Frischaufova koča svojo dosedanje vrednost. Nam je le žal, da bode ta v prihodnje malo obiskovana koča še imela ime za Savinske planine prezaslužnega raziskovalca g. prof. Frischaufa. Ali bi ne kazalo, ob priliki stavbe kake nove koče v Sav. planinah tisto krstiti Frischaufova kočo, da bi se potomcem ohranilo ime z dobro obiskovano kočo?

Književnost.

„**Schutzhaus und Kapelle am Triglav**“. Tako se zove razprava, katero je priobčil neimenovan planinoslovec v „Grazer Volksblattu“ in jo izdal tudi v posebnih ponatiskih, obsegajočih 12 str. male osmerke. Pisatelj temeljito popisuje turistiko v Triglavskem gorovju od nje začetka do današnjega dne, nadrobno pripoveduje, kako jo je izredno povzdignilo iz živega čuta za prelepo svojo domovino izvirajoče delovanje „Slov. plan. društva“, in natančno navaja poleg drugih stavb vse slovenske naredbe in naprave, katere je zamislil in osnoval naš Aljaž. Razprava je v vsakem oziru jako poučna in zanimiva. V njej je stvarno le to popraviti na str. 7., da niso vlačili lesa iz Krme na Kredarico 1 teden, ampak celih 50 dni, in da je prvi delavec imel na dan po 2 gld. 25 kr., drugi pa 1 gld. 55 kr., tretji po 1 gld. 50 kr., ostali pa po 1 gld. 35 kr.

„**Die Sannthaler Alpen**. Eine touristische Skizze von Gjuro Rožić.“

Tako je naslov listku v „Slavonische Presse“ št. 193.—196. t. l., v katerem ravnatelj ljudske šole v Oseku, g. Rožić, popisuje svoje potovanje iz Celja, kjer je bil na letovišču, v Mozirje, Ljubno, Luče, na Ojstrico, v Logarjevo dolino, Solčavo in nazaj v Celje. Pisatelj z navdušenimi besedami opisuje krasoto Savinskih planin in svoje vtiske. Porabil je tudi turistično literaturo. Ker še ni prelazil mnogo vršacev, je bil izlet na Ojstrico zanj zelo težaven; zato ga tudi opisuje tako, dasi Ojstrica vaje nemu hribolazcu ne dela posebnih težav. Vsekakor nas veseli, da je tudi Hrvat opisal naše planine, četudi v nemščini. Želeti bi bilo, da bi ravno Hrvati, naši najbližji sosedi, češče pohajali naše planine ter o njih pisali v svojih novinah.

VABILO. Drugi poučno-zabavni večer „Slov. plan. društva“ bode v soboto dne 12. decembra t. l. v Narodnem domu. Predaval bode g. Stiasny, učitelj v Radovljici, o svojem potovanju iz Sevastopola skozi Jalto v Simferopol ter popisoval krasote južnega obrežja Krima, zlasti pa Alupko, Orejando, Livadijo, Jalto in Alušto. Govoril bode tudi o delovanju „Krimskega gorskega kluba“.

R. MIKLAUC

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah šte. 5,
priporoča svojo zalogo vsakovrstnega blaga
za moško in žensko obleko ter različne
srajce za hribolazce po najnižji ceni.

„Slovensko planinsko društvo.“

„Vodnik za Savinske planine in najbližjo
okolico“

s 7 slikami in načrtom Savinskih planin z za-
znamovanimi poti.

Spisala Fr. Koehek in M. Kos. — Cena
60 kr., po pošti 5 kr. več.

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Parnih ulicah št. 9,
(zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

*priporoča svoj kamenoseški obrt,
posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke,
marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.*

**Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi
na zahtevo zastonj.**

F. M. REGORSCHKE

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 3.

Velika zaloga pristnega koroškega in tirolskega nepre-
močljivega **poletnega in zimskega lodna** v obi-
čajnih barvah za hribolazce in lovce kot branilo proti mo-
kroti in mrazu.

Razen tega tudi velika izbira **lovskih telovnikov,
podjopicev, spodnjih hlač, lovskih nogavic,
volnenih obujkov itd. itd.**

Brata Eberla,

*pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice
v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,*

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča deko-
rativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo resno in fino, izvršitov točna in po najnižjih cenah.

Živež za turiste.

Mesne konzerve, Maggijeve buljonske glavice in
povitke za juho, sir, kavo, čaj, čokolado, kakao,
rum, konjak, slivovec itd. itd.

prodaja in pošilja kar najboljše vrste

Josip Matič,

prodajalec specerijskega blaga in delikates v Celju na Štajerskem.

☞ Ceniki zastonj in franko. ☜

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41 in v Slo-
novih ulicah št. 10—12.

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Andrej Druškovič,

trгоvec z železnino

v Ljubljani,

na Mestnem trgu št. 10.

Optični zavod

J. PH. GOLDSTEIN

prej E. Rexinger

*v Ljubljani, Pod trančo št. 1, priporoča svojo
bogato zalogo naočnikov, daljnogledov, kukul od 5
do 40 gld., barometrov, termometrov, kompasov itd.*

☞ Vsakršni popravki se izvršujejo hitro in ceno.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča

svojo na novo urejeno delavnico za **Florijansko
cerkvijo v ulicah na grad št. 7.** v na-
ročitev vsakovrstnih **strugarskih košenih,
roženih in drugačnih izdelkov,** ktere
bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Živež za hribolazce.

Maggijeve buljonske glavice in zavoji z Maggijevo
juho, grahove klobase, jako krepčilne, vkusne in
se mahoma pripravijo.

Živila zavzemajo malo prostora.

Dobiti pri Josipu Matiču v Celju.

Jul. Maggi & Co.
v Bregencu.

HUGON IHL

v Ljubljani, Pred škofijo šte. 2,
priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste **suknenega in
manufakturnega blaga** na debelo in na drobno
po najnižjih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovce iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Oroslav Dolenc,

svečar in lektor,

trgovec z medom in voskom v Ljubljani, v Gledaliških ulicah št. 10.

Prodaja izvrstno brinje in brinovec ter medicoslastnega izdelka po nizki ceni.

Kupuje med v panjih in sodčkih, pa tudi vosek in suho satorje.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznani izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

Členovniki na zahtevanje brezplačno.

Nahrbtnike, najnovejše s predali, po 1 gld. 30 kr. in **gorske črevlje**, močne in ostro podkovane, iz črne juhte po 6 gld. 20 kr., iz ruske juhte po 8 gld.,

izdeluje in priporoča

Fr. Mrak v Radovljici.

Vsakovrstne
napise na les, kovino in steklo

izvršujejo natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, na Poljanski cesti 35.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,

se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRİČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Slonovih ulicah št. 9, priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavrtnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in plašče za turiste.

Naročila po meri se izvršujejo ločno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastonj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 7,

se priporoča

za vsake vrste ključarska dela,

katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Turistovske palice z močnimi jeklenimi ostmi, raznovrstne izprehodne palice, prav umetne izdelke iz rezljane lesa, galanterijske in usnjene reči, žbiterijo itd. ter otročje vozičke vsake vrste

priporoča

FR. STAMPFEL

v Ljubljani na Kongresnem trgu v poslopiju Tonhalle.

PEREGRIN KAJZELJ

v Ljubljani, na Starem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo steklenega blaga, beloprstnega in rjavoprstnega ter poreclanastega namizja.

Priporoča tudi planincem vsakovrstne ploščaste steklenice in kozarce.

J. Klauerjev

planinski liker

iz krmjskih gorskih zelišč, imenova.

Triglav,

je izvrstna pijača najboljšega okusa. Triglav vpliva jako dobrodejno na želodec in čudovito poživlja telo. V njem ni nobene snovi, ki bi količjak škodila zdravju. To so dokazale kemične preiskave prof. B. Knapičeva, ravnatelja c. kr. preskusalnice v Klosterneuburgu, šališča v Klosternuburgu, prof. dr. L. Roeslerja, in ravnatelja c. kr. preskusalnice na Dunaju, dr. E. Meissla.

Vsi ti strokovnjaki so izrekli, da je Triglav **izboren** liker.

Pristni Triglav

se dobiva v malih in velikih steklenicah s posebno varstveno znamko samo pri izdelovalcu, trgovcu

J. Klauerju

v Ljubljani.